

(de peste Dunăre) pentru a-i așeza în regiunea Novorosiisk »¹. Așa cum foarte just observă istoricul sovietic Konobeev, guvernul țarist urmărea această colonizare a « țăranilor bulgari, pornind nu de la dragostea față de un popor frățesc. Țarismul își urmărea scopurile sale egoiste — acela de a-și întări influența politică printre popoarele din Peninsula Balcanică; în afară de aceasta guvernul Rusiei țariste era interesat în dezvoltarea regiunilor sudice unde se aflau imensele stepe... »² De aceea atât generalii ruși cit și președinții sau vicepreședinții Divanurilor din Țara Românească și Moldova, Kușnikov, Krasno-Milașevici ș. a., în strinsă legătură cu ducele de Richelieu și cu oameni speciali trimiși de acesta în Țara Românească sau în Bulgaria, au utilizat toate mijloacele pentru a-i convinge pe bulgari să plece în gubernia Kersonului.

De asemenea și boierimea din Țara Românească și Moldova era în căutarea de brațe de muncă. Interesele de clasă ale tuturor acestor exploataatori vor intra în conflict cu interesele și dorința de libertate a țăranilor bulgari. Dacă aceștia plecau de bună voie în sudul Rusiei în 1800 sau 1804, situația se schimbă atunci când armatele rusești sînt la Dunăre sau trec în Bulgaria și cînd aceeași țărani au siguranța sau măcar speranța că și țara lor va scăpa de asuprirea feudală otomană. În orice caz, cei mai mulți doreau să rămînă pe malul stîng al Dunării, în Țara Românească sau Moldova, așteptînd rezultatul unui război care s-a prelungit șase ani de zile. În afară de principala cauză a emigrării — situația social-economică din Bulgaria — politica țaristă a fost elementul care a determinat în foarte mare măsură emigrarea bulgarilor în timpul acestui război.

* * *

Deși trecerea populației bulgare la nord de Dunăre s-a desfășurat fără întrerupere în tot timpul războiului, ea a marcat cîteva momente de vîrf, în care emigrarea a luat un caracter masiv, sute sau chiar mii de familii părăsindu-și satele și orașele pentru a se stabili în Țara Românească, Moldova sau sudul Rusiei. Aceste momente de vîrf alcătuiesc tot atîtea etape ale emigrării și ele vor fi urmărite în mod cronologic.

Intrarea trupelor rusești în Moldova și Țara Românească a fost desigur evenimentul care a intensificat mișcarea populației de pe malurile Dunării. Așa cum arăta în anul 1811 Koronelli, tutorele emigranților bulgari din Țara Românească, din primele zile ale campaniei din 1807 « unii dintre bulgari și creștini de alte nații, dorind să profite de protecția Rusiei, părăsindu-și patria, au trecut pe partea stîngă a Dunării și s-au așezat în Valahia și Moldova »³. Tot Koronelli a afirmat că, atunci cînd armatele au trecut peste Dunăre și teritoriile ocupate de trupele rusești au intrat sub administrația sa, a găsit în aceste locuri locuitori originari din Moldova și Țara Românească, romîni și țigani, care profitînd de război au fugit... « din cauza grelei asuprii a lor de către Divanuri și propietari, fiind nevoiți să treacă împreună cu familiile lor peste Dunăre în Turcia. » După cum se vede din același raport, acești

¹ În continuare Kutuzov arată eforturile pe care le-a făcut personal pentru realizarea « acestui scop comun ». Vezi raportul său în *Документы и материалы*, p. 201.

² KONOBEV, *op. cit.*, p. 201.

³ O afirma și Kutuzov în martie 1812. Vezi *Документы и материалы*, p. 37: « acești coloniști, indiferent de rangul lor, au început să treacă Dunărea din anul 1807 ».